

Amnestie z pohledu veřejné politiky

Prof. PhDr. Martin Potůček, CSc. MSc.

28. 1. 2013

Univerzita Karlova,
Fakulta sociálních věd

Témata:

- V jaké společnosti to vlastně žijeme?
- Jak zkoumá společnost obor veřejná politika?
- Které konkrétní veřejné politiky jsou v kontextu udělení amnestie relevantní?
- V čem může veřejná politika jako obor pomoci politikům?

V jaké společnosti to vlastně žijeme?

- Individualizace
- Konzumerismus
- Uvolňování rodinných vazeb
- Nezaměstnanost
- Citlivost na korupci
- Sociální sítě

Jak zkoumá společnost obor veřejná politika?

Veřejná politika je disciplína propracovávající a aplikující výkladové rámce sociologie, ekonomie, politických věd, práva, teorie řízení a dalších oborů k analýze a prognóze procesů formování a uplatňování veřejných zájmů vážících se na řešení diferencovaných sociálních problémů. Věnuje se přitom institucionálnímu zprostředkování těchto procesů veřejným, občanským a do jisté míry i komerčním sektorem v poloze, která je využitelná politickou praxí.

Veřejná politika jako sociální praxe je bitevním polem, v němž se utkávají individuálně a společensky vzniklé veřejné zájmy se zájmy individuálními, skupinovými a institucionálními. Výsledkem těchto střetů je uznání a realizace části veřejných zájmů v politickém procesu.

Pojem veřejných zájmů

*"Dospělí lidé, **chce se věřit**, sdílejí shodné **veřejné zájmy**. **Veřejný zájem** se však u nich směšuje, a někdy je v rozporu, s jejich soukromými a speciálními zájmy. Je-li tomu tak, lze říci, že **veřejný zájem** je **zřejmě** tím, co by si lidé vybrali, kdyby viděli jasně, racionálně, jednali nezáujatě a s dobrými úmysly."*

(Walter Lippman, Essays in the Public Interest Philosophy. Boston, Little, Brown and Co. 1955, str. 42).

Veřejná politika potřebuje hodnotový svorník

Hodnotové zakotvení veřejných politik je funkčním průmětem obecnější potřeby lidských civilizací **koordinovat akce jednotlivců a skupin a předvídat reakce ostatních zúčastněných aktérů** (... a tím snižovat transakční náklady těchto akcí).
Veřejné politiky přitom musejí respektovat (ale někdy přesahují) pole hodnot těchto aktérů.

Které konkrétní veřejné politiky jsou relevantní v kontextu udělení amnestie?

politika životního prostředí

bezpečnostní politika (vnější a vnitřní)

mediální politika

dopravní a telekomunikační politika

politika výzkumu, vývoje a inovací

hospodářská politika

populační politika

politika lidských práv a svobod

migrační politika

politika zaměstnanosti

politika bydlení

vzdělávací politika

politika péče o zdraví

rodinná politika

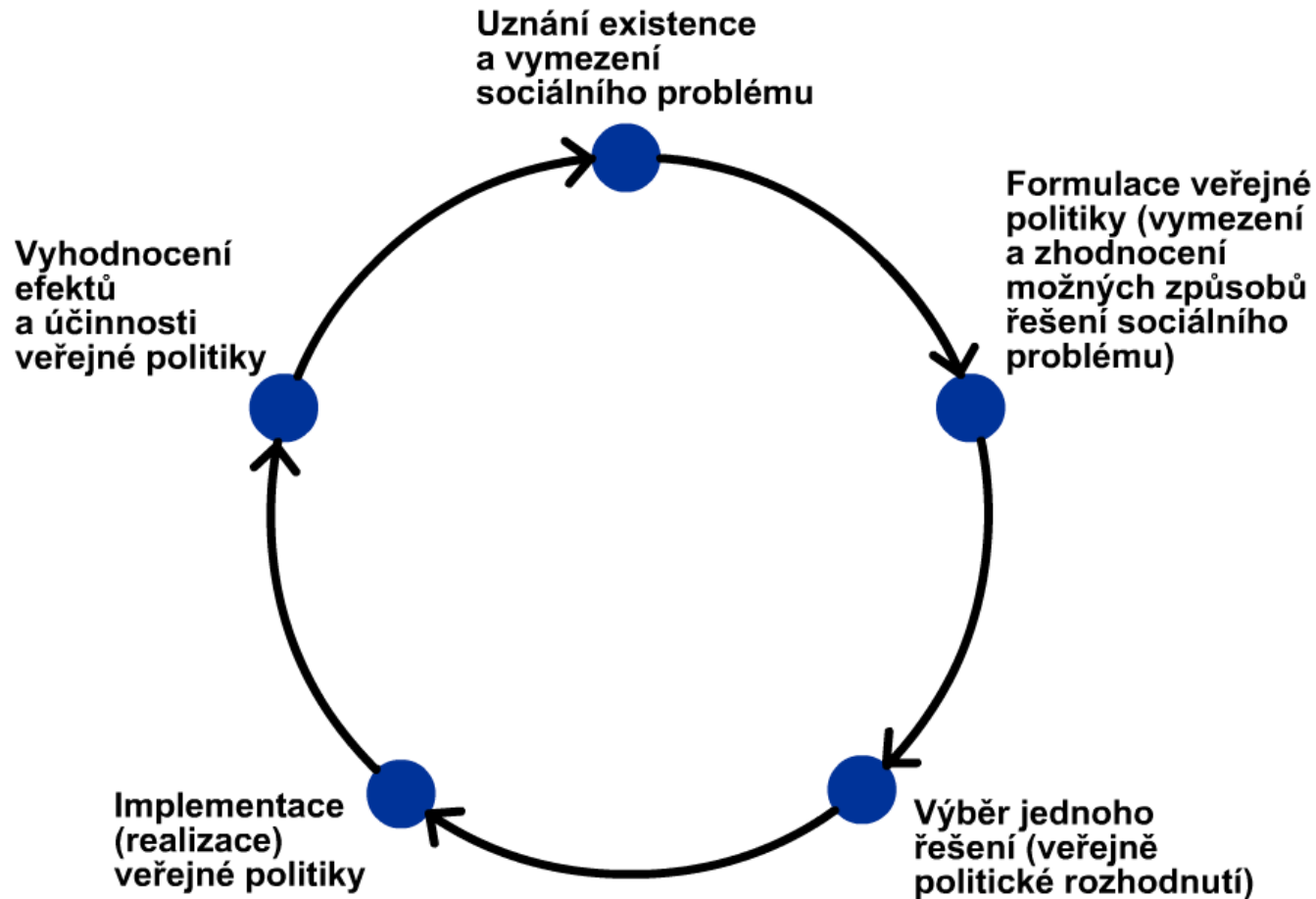
politika sociálního zabezpečení

trestní politika

politika boje s chudobou

V čem může veřejná politika jako obor pomoci politikům?

Model veřejně politického cyklu

V čem může veřejná politika jako obor pomoci politikům?

Problémy implementace veřejných politik

- Nedostatečné poznání vnitřního a prostředí, v němž jsou politiky realizovány
- Obtížná ovlivnitelnost společenského vývoje daná rostoucí komplexitou sociálních forem existence
- Setrvačnost (inercie) hodnotových orientací a chování lidí i institucí
- Koexistence, prolínání a konflikty s jinými veřejnými politikami (paralelogram veřejných politik)
- Principiální otevřenost budoucnosti, s níž souvisí obtížná předvídatelnost budoucího vývoje: politika se tak setkává s nepředvídatelnými změnami prostředí
- Skrývané oportunní chování aktérů veřejných politik
- Riziko nechtěných důsledků realizace přijatých opatření.

Doporučená literatura

- Potůček, M. et al.: Veřejná politika. Praha, Sociologické nakladatelství 2005. (2. vydání 2010.)
- Drulák, P. a kol.: Jak zkoumat politiku. Praha, Portál 2008.
- Fiala, P. - Schubert, K.: Moderní analýza politiky. Uvedení do teorií a metod policy analysis. Praha, Barrister & Principal 2000.
- Ochrana, Fr. a kol.: Strategické řízení ve veřejné správě a přístupy k tvorbě politiky. Praha: Matfyzpress, 2010.
- Potůček, M. – Musil, J. – Mašková, M. (eds.): Strategické volby pro Českou republiku. Teoretická východiska. Praha, Sociologické nakladatelství 2008.
- Veselý, A. – Nekola, M. (eds.): Analýza a tvorba veřejných politik. Praha, Sociologické nakladatelství 2007.

Děkuji za pozornost!

Martin POTŮČEK

<http://www.martinpotucek.cz>

Univerzita Karlova

Fakulta sociálních věd

Centrum pro sociální a
ekonomické strategie

<http://www.ceses.cuni.cz>